

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan!

Kvalitet – Engasjement – Samspill

**ØKONOMIPLAN
OG
HANDLINGSPROGRAM

2020 - 2023**

Vedtatt i kommunestyret 18.06.2019 sak 19/055

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Rådmannens kommentarer	4
Sammendrag/handlingsprogram	6
Økonomiplanens formål	7
Informasjon om økonomiplanmodellen	7
Diverse forutsetninger for økonomiplanperioden	8
Kommunebarometeret	11
Virksomhetene	14
Sentraladministrasjonen	14
Innbyggerservice	16
Oppvekst	18
Pleie- og omsorg	22
Plan, landbruk og teknikk	24
Konsekvensjustert driftsbudsjett	26
Kommentarer til konsekvensjustert driftsbudsjett	27
Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan	28
Økonomisk handlefrihet	28
Nye tiltak i økonomiplanen	29
Kommentarer til nye driftstiltak	31
Investeringsiltak	32
Kommentarer til investeringsiltak	32
Hovedoversikt drift – faste priser	35
Hovedoversikt kapital – faste priser	36
Disposisjonsfond	36
Kommunestyrets behandling/vedtak	37

RÅDMANNENS KOMMENTAR

I kommunens årshjul utarbeides økonomiplanen før sommeren når regnskap og årsmelding foreligger.

Ved utarbeidelse av økonomiplanen blir normalt inneværende års opprinnelige budsjett i balanse lagt til grunn. Dette utgangspunktet blir så justert med konsekvensjusterte tiltak samt nye tiltak i perioden.

I denne utgaven av økonomiplanen er rådmannens forslag til budsjett i balanse for 2019, lagt som grunnlag for de neste årene i planen.

Denne økonomiplanen er preget av at kommunen er inne i en periode med meget stramme økonomiske rammer. Dette skyldes både eksterne forhold/rammebetingelser og interne forhold.

Eksterne forhold/rammebetingelser

Eiendomsskatt

Fra vedtatt økonomiplan for 2019-2022 siteres:

«Økonomiplanperioden innebærer derfor en fallende tendens i inntektsutviklingen. Imidlertid og dersom det ikke blir vesentlige endringer i eiendomsskatten for energi, kan Skiptvet kommune forvente ytterligere økning i disse inntektene fra 2022 pga. allerede høyere priser i 2016, 2017 og så langt i 2018 samt i særlig grad pga. økt produksjon på Skiptvetsiden av Vamma etter fullført investering i Vamma 12 i 2019.»

Vamma 12 ble satt i drift 16.05.2019 slik at samlet årlig kraftproduksjon vil øke fra gjennomsnittlig ca. 1,3 Gwh til 1,55 -1,6 Gwh. Denne utbyggingen vil endre fordelingen av eiendomsskatten mellom Askim og Skiptvet kommuner til fordel for Skiptvet. Dessuten har prisene de siste to år ligget på et høyere nivå og prisprognosene er også bedre for årene etter 2020. Derfor er det grunnlag for å påregne en økning av eiendomsskatten fra Vamma i økonomiplanperioden. Økningen fra ca. 8,5 til ca. 19 mill.kr i planperioden forutsetter at det ikke kommer endringer i skattesystemene som har innvirkning i planperioden.

Kommuneøkonomi/inntektssystemet

Kommunebudsjettene i betydning som økonomisk ramme til kommunesektoren, har vært god de siste årene med høyere nasjonal skatteinngang enn budsjettet. I forslaget til revidert nasjonalbudsjett for 2019 signaliseres at statsbudsjettet for 2020 derfor også blir meget stramt. For Skiptvet kommune betyr forslaget nærmest "nullvekst".

Forslaget bygger også på kjente og gjennomførte endringer:

- «Frivillige små» kommuner får vesentlig strammere rammer siden regjeringen ønsker å «motivere» for fortsatt kommunesammenslåinger.
- Alle kommuner trekkes ekstra for å finansiere stimulansemidlene som gis til kommuner som slår seg sammen fordi det kan ikke forventes at staten legger inn nye penger i kommuneøkonomien.

Statlige føringer og normer

Det innføres stadig flere normer og statlige føringer med kostnadsdrivende effekt hvor intensjonen er å sikre rettigheter eller høyne kvaliteten i det kommunale tjenestetilbudet. Eksempler på dette er: Bemanningsnormer i barnehage og skole, pedagognorm, omlegging av barnevernet fra 01.01.2020 m.m. Uten unntak er disse underfinansiert av statens og medfører er «skjult» krav til effektivisering i kommunene i tillegg til det årlige kravet til effektivisering i de årlige statsbudsjetter.

Lønnsoppgjør

Norsk økonomi har vært i positiv utvikling de siste årene der lønnsveksten har vært moderat. Ved lønnsoppjøret i 2019 er det vedtatt store lønnsøkninger som legger press på økonomien i planperioden.

Interne forhold

Tjenester og tjenestekvalitet

Skiptvet kommune er kjent for å ha gode tjenester. Ikke minst får vi tilbakemelding fra andre kommuner om dette når vi har brukere fra deres kommuner i vår pleie- og omsorgstjeneste. Kommunebarometeret måler som kjent ikke hverken bruker- eller medarbeidertilfredshet der Skiptvet kommune historisk har ligget godt over landsgjennomsnittet på begge indikatorer. I foreløpig Kommunebarometer for 2019 (basert på 2018 tall) har Skiptvet kommune en framgang til 30. plass som betyr at framgangen fortsetter. Særlig er det hyggelig at PLO oppnår fortjent en 8. plass. Det er et viktig mål i planperioden å opprettholde dette gode nivået som fortsatt vil kreve nitidig fokus og innsats.

HMS og nærvær

Dette er et viktig satsingsområde og det arbeides godt med dette i hele kommunen. Nærværet er nær 93 % med en målsetning på 94 % i kommunen som helhet. Det legges opp til at dette arbeidet fortsetter også i denne planperioden. Arbeidet med dette er en integrert del av den daglige ledelse og samarbeidet med verneombud og de ansattes organisasjoner som er meget godt.

Oppsummering

Rådmannens vurdering er at Skiptvet kommune vil fortsatt ha gode tjenester i planperioden. Forslaget til Økonomiplan og handlingsprogram 2020-2023 innebærer at det ikke er rom for mange nye driftstiltak på grunn av et fortsatt høyt investeringsnivå. For å nå målene i planen må vi fortsette effektiviserings- og omstillingsarbeidet samt legge opp til målrettede driftstiltak.

SAMMENDRAG/HANDLINGSPROGRAM

Arbeidet med Økonomiplan og handlingsprogram 2020-2023 starter ved utarbeidelsen av årsmeldingen for 2018. I siste avsnitt i virksomhetenes årsmelding oppsummeres de tiltak det foreslås å ta med inn i økonomiplanen. Virksomhetene utarbeider en virksomhetsplan som sammen med årsmeldingen gir innspill til økonomiplan og budsjett.

Skiptvet kommune er såkalt frivillig liten og har av den grunn fått trekk i rammetilskuddet (basistilskuddet). Trekket utgjør om lag 4,2 mill. kr. per år. Økonomiplanen er bygget på inntektsforutsetningene fra staten i revidert statsbudsjett fra mai 2019 og som viser de rammene for skatt og rammetilskudd som kommunen kan forvente framover.

Et forhold som er viktig for kommunen er hva eiendomsskatten fra Vamma kraftverk blir framover. I 2019 ble en ny turbin liggende i Skiptvet satt i drift. Denne turbinen vil være den som vil være i kontinuerlig drift hele året. Øvrige turbiner settes inn når det er høy nok vannføring. Dette vil både øke eiendomsskatten fra Vamma kraftverk totalt og fordelingen mellom Askim (Indre Østfold kommune) og Skiptvet i vår favør. Eiendomsskatten har de siste årene falt mye, hovedsakelig på grunn av lave strømpriser. Prisene er nå på vei opp igjen og dette vil også gi økte eiendomsskatteinntekter. I økonomiplanen er det lagt inn økning av eiendomsskatten på grunn av disse forholdene, men det poengteres at disse er et kvalifisert anslag da både pris og produksjonsmengde ikke er kjent før i ettertid. Produksjonen ett år får først virkning for beregning av eiendomsskatten to år i etterkant.

Utformingen av økonomiplanen har også vært styrt av følgende mål og utfordringer som kommunen står overfor:

- Kommunen har gode tjenester og ifølge kostra et høyt kostnadsnivå på mange av tjenestene.
- Det er vedtatt en dreining av tjenestene mot tidlig innsats og forebyggende arbeide.
- Kommunen står overfor store investeringer i infrastruktur og nye lokaler for Skiptvetskolen.

Andre forhold som påvirker økonomiplanen er:

Pensjonsutgiftene. Disse har steget gradvis de senere årene. I økonomiplanen er det benyttet samme prosent som i budsjett 2019 (17%). Dette er i tråd med hva som er forespeilet fra KLP. Tidligere har pensjonsutgiftene blitt ca 2 mill. kr lavere enn forespeilet, men i 2018 ble pensjonsutgiftene 1 mill. kr lavere.

Skatteinntektene var i 2018 1,2 mill. kr høyere enn budsjettet. Så langt i 2019 ligger skatteinntektene på samme nivå som budsjett. Allikevel ligger Skiptvet langt under landsgjennomsnittet i skatteinntekter og blir derfor justert opp til et nivå som er på 93% av landsgjennomsnittet gjennom inntektsutjevningen i rammetilskuddsordningen. Det er i revidert nasjonalbudsjett ikke signalisert noen endringer i inntektsutjevningen. I økonomiplanen legges det til grunn gjennomsnittlig skattenivå de 3 siste år og som er bygget inn i prognosemodellen fra KS.

Drift

Innenfor driftsbudsjettene er det tatt utgangspunkt i intensjonsavtalen med nye Indre Østfold kommune om at utgiftene til dagens IKS samarbeid skal kunne konkurrere på pris mot tilsvarende tjenester Skiptvet kan kjøpe fra andre kommuner. Dette gir til sammen en utgiftsreduksjon på 1,36 mill. kr i økonomiplanen.

De største kostnadsøkningene i planen gjelder kosekvensjusterte tiltak med 4-5 mill. kr per år i økning. Tiltak for ressurskrevende brukere utgjør den største delen av dette.

Av nye driftstiltak er det kun stilling på PLT innen landbruk og miljø som er lagt inn. Øvrige endringer er driftsreduksjoner.

Det er ikke lagt inn bosetting av nye flyktninger utover de som allerede er bosatt og som trenger oppfølging framover. Kommunen bosetter en flyktningefamilie i 2019, men det er ikke tatt inn inntekter eller utgifter for denne familien da det beregnes at kostnadene dekkes opp med tilskuddet fra IMDI (Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet).

Tiltaket på Toppen er lagt ned og oppfølgingen fram til alle er voksne og klarer seg selv dekkes opp med tilskudd. De ansatte omplasseres til andre stillinger i kommunen.

I økonomiplanen vil derfor tilskudd for bosetting av flyktninger gå ned i perioden fra 2,2 mill. kr i 2020 til 0 kr i 2023. På utgiftssiden er det fortsatt behov for å opprettholde flyktningekonsulent for oppfølging av de som er bosatt og bosettes i 2019.

Introduksjonsstønaden reduseres i tråd med at flyktningene kommer over i lønnet arbeide.

ØKONOMIPLANENS FORMÅL

Økonomiplanleggingen skal med utgangspunkt i dagens økonomiske situasjon og realistiske anslag på fremtidige inntekter og utgifter være til hjelp for kommunen til å

- få oversikt over den økonomiske handlefriheten og
- foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning.

I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige.

INFORMASJON OM ØKONOMIPLANMODELLEN

Konsekvensjustert budsjett 2020

Modellen utgangspunkt i budsjettet for 2019 slik det ble vedtatt av kommunestyret. Dette budsjettet justeres for tiltak som bare skal ha ettårvirkning, for tiltak som ikke har helårvirkning og for tiltak som er vedtatt etter budsjettbehandlingen. Skatt og rammetilskudd legges inn med kjent nivå fra kommuneproposisjonen. Vi får da et konsekvensjustert budsjett

som er utgangspunktet for økonomiplanperioden og som viser hvor mye penger det er til rådighet i perioden før nye tiltak innarbeides.

Nye driftstiltak

Virksomhetene har utarbeidet sine forslag til tiltak i økonomiplanen. Disse tiltakene er hentet fra virksomhetsplanene, årsmeldingen og politiske vedtak.

Som i det generelle regnskapet for kommunen fremkommer i hovedsak inntekter som negative tall (minus foran) og utgifter som positive tall om ikke annet er spesifisert.

Alle tall er i hele tusen kroner hvis ikke annet er angitt.

Økonomiplanen er utarbeidet i faste priser. Det betyr at alle utgifter og inntekter er satt opp ut fra 2019 nivå. Det forventes at lønns- og prisvekst blir kompensert gjennom rammetilskuddet, men erfaringsmessig vil statsbudsjettene underkompensere for prisstigningen bl.a. fordi nye oppgaver pålegges kommunene uten at disse er fullfinansiert i alle tilfeller.

DIVERSE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANPERIODEN

Arbeidet med økonomiplanen har vært krevende med økte utgifter til ressurskrevende brukere samtidig som kommunen står overfor store investeringer.

Usikkerhetsmomenter i driftsbudsjettet:

- Det er lagt inn en generell effektiviseringsgevinst for alle virksomhetene på 1% av nto. driftsbudsjett. Denne gevinsten må tas ut ved utarbeidelse av budsjettet for 2020.
- Det er lagt opp til reduserte kostnader på interkommunale tiltak og samarbeid i tråd med intensjonsavtalen fra høsten 2018 med nye Indre Østfold kommune. Det er dialog med nye Indre Østfold kommune om kjøp av tjenester/kostnader for de ulike samarbeidstiltakene. Om det ikke lykkes å bli enige om prisen bør Skiptvet kommune vurdere samarbeide med andre kommuner.
- Uforutsette hendelser og kostnadskrevende enkelttiltak.
- At det ikke blir en stor renteøkning for nye låneopptak – (har bundet rente på en stor andel av nåværende låneportefølje).
- At det er «marked» for å selge sykehjemsplasser for 2,6 mill.kr. per år.
- At beregnet inntekt fra eiendomsskatten blir som forventet i perioden.

Usikkerhetsmomenter i investeringsbudsjettet:

Investeringsprosjektene er store og er bygget på kostnadsanslag som er gjort for hvert prosjekt. For bygging av nytt vanntårn og reservevannledning er det brukt kostnadsanslag fra Sweco. Disse oppleves som høye og bør være dekkende for hva den reelle kostnaden vil være.

Når det gjelder Kirkelund skole så er kostnadsanslaget på 55 mill. kr to år gammelt. Det foregår fortsatt prosjektering av dette tiltaket og det er usikkerhet med kostnadsanslaget.

Det vises forøvrig til avsnittet rådmannens kommentarer.

Skatteinntekter

Skatteinntektene er budsjettert med det nivået som er lagt inn i kommuneproposisjonen. I økonomiplanen brukes inntektsmodellen fra KS uten endringer i skatteanslaget. Det er justert for folketallet som i 2019 er på 3.797 innbyggere og som i 2020 anslås å være 3.810 innbyggere.

Inntektene fra eiendomsskatt på verker og bruk er utarbeidet med bakgrunn i prognose utarbeidet av Hafslund. I beregningen er det lagt inn noe høyere strømpris enn Hafslund sin prognose og grunnrenteskatten er holdt uendret. Det er lagt inn en økning av Skiptvet sin andel av eiendomsskatten fra Vamma gjeldende fra 2021.

Dette gir følgende skatteinngang i økonomiplanperioden:

	2019 B	2 020	2 021	2 022	2 023
Skatt inkl naturressursskatt	-92 383	-93 590	-93 590	-93 590	-93 590
Eiendomsskatt*	-8 582	-8 582	-12 000	-16 200	-19 800
Sum skatt	-100 965	-102 172	-105 590	-109 790	-113 390

*Eiendomsskatten er beregnet

Rammetilskudd og øvrige statstilskudd

Beregning av rammetilskuddet er gjort med utgangspunkt i kommuneproposisjonen og inntektsmodellen fra KS.

Det forutsettes at økninger i lønnsutgifter og prisstigning blir kompensert i rammetilskuddet. I modellen er det lagt inn skjønntilskudd fra fylkesmannen på 600.000 kr per år som kommunen har fått i 2019.

	2019 B	2 020	2 021	2 022	2 023
Rammetilskudd	-120 323	-126 240	-125 970	-125 980	-126 000
Skjønntilskudd – er inkl. i rammetilsk.	0	0	0	0	0
Rammetilskudd kommuneprp	-120 323	-126 240	-125 970	-125 980	-126 000

Statlige tilskudd er rentekompensasjon for investering i skole og pleie- og omsorg samt flyktingetilskudd. Rentekompensasjonen synker hvert år pga avskrivningene. I tråd med at det ikke er lagt inn mottak av flyktinger i perioden vil statlige tilskudd trappes mye ned i løpet av perioden og i 2022 er det kun rentekompensasjon fra Husbanken.

	2019 B	2 020	2 021	2 022	2 023
Fra regneark statlige tilskudd	-5 500	-3 950	-1 500	-1 300	-760
Sum øvrige statlige tilskudd	-5 500	-3 950	-1 500	-1 300	-760

Rentenivå

I en planperiode på 4 år er det usikkerhetsmomenter mht rentenivået. Det er tatt utgangspunkt i dagens rente på våre lån. I planperioden er det brukt en rente på 2,5% på nye lån. Om renteutgiftene stiger utover dette vil også renteinntektene stige noe. Men siden lånegjelda øker mye vil en renteøkning medføre økte kostnader totalt sett og en større risiko enn kommunen har hatt tidligere. På den andre siden er per dags dato 83% av kommunens lån med bundet

rente (5-10 år med rente på i snitt 2%) noe som reduserer risikoen på mellomlang sikt. Ved nye låneopptak må det gjøres en vurdering av risiko for renteøkning opp mot noe høyere rente når den bindes.

Låneopptak

Kommunens totale lånegjeld er ved utgangen av 2018 på 103,2 mill. kr. Det er lagt opp til å låne 23,9 mill. kr i 2019 til investeringer. Nedbetaling av lån er budsjettert med 8,3 mill. kr. Total lånegjeld vil da være 118,8 mill. kr ved utgangen av 2019.

I denne økonomiplanen legges det opp til nye låneopptak på til sammen 118,7 mill. kr. I tillegg kommer nye låneopptak til Startlån som ikke er tatt med.

Ordinære lån	2019 B	2 020	2 021	2 022	2 023
Renter løpende lån	2 713	3 150	2 970	2 830	2 630
Renter nye lån		944	2 261	2 760	2 846
Avdrag løpende lån	7 413	8 140	8 140	8 140	8 140
Avdrag nye lån		944	2 289	2 968	3 245
Sum renter	2 713	4 094	5 231	5 590	5 476
Sum avdrag	7 413	9 084	10 429	11 108	11 385

Kommunale lån har blitt nedbetalt over 20 år. I planperioden er det lagt opp til at nye låneopptak nedbetales over 40 år. Ved forlenget avdragstid så øker renteutgiftene totalt sett.

Økte renter og avdrag på Startlån kommer i tillegg. Disse dekkes med innbetalte renter og avdrag fra låntakerne. Tabellen under viser nto rente- og avdragsutgifter uten nye låneopptak siden renter- og avdrag på nye lån er satt opp på egne rader i hovedoversikten, side33.

Nto renter og avdrag	2019 B	2 020	2 021	2 022	2 023
Renteutgifter	2 958	3 150	2 970	2 830	2 630
Mottatte renter S-lån	-200	-200	-200	-200	-200
Utbytte ØE	-1 100	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Konsesjonskraft	-980	-1 275	-1 275	-1 275	-1 275
Renteinntekter	-500	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto renteutgift	178	-1 125	-1 305	-1 445	-1 645
Avdrag	7 413	8 140	8 140	8 140	8 140
Netto avdragsutg	7 413	8 140	8 140	8 140	8 140

KOMMUNEBAROMETERET

Analysen fra Kommunal rapport sier følgende om Skiptvet kommune:
(foreløpig kommunebarometer 2019)

Skiptvet havner på en 30. plass i den foreløpige utgaven av Kommunebarometeret 2019 fra Kommunal Rapport. Da har vi justert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er mye bedre enn hva økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Ser vi bare på nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, er kommunen på en 58. plass. Samlet sett er nøkkeltallene til Skiptvet klart bedre enn normalen i Kommune-Norge.

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010-2019

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene. Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene	151	36	53	92	215	243	353	195	161	58
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	119	7	23	51	164	189	321	137	105	30
Grunnskole	388	384	333	331	356	391	402	359	270	210
Pleie og omsorg	159	96	19	24	151	111	179	23	6	8
Barnevern	103	120	83	40	155	278	284	311	318	205
Barnehage	397	150	328	335	379	336	402	278	322	153
Helse			374	340	404	425	423	274	408	288
Sosial	122	33	13	33	124	6	28	150	167	145
Kultur		99	42	90	104	231	281	264	248	278
Miljø og ressurser	121		140	150	123	165	309	217	122	191
Saksbehandling			21	17	53	72	2	228	284	166
Vann og avløp			270	275	126	75	40	239	173	365
Økonomi	65	31	32	155	44	51	76	37	92	83
Kostnadsnivå		193	151	343	66	257	255	243	263	144
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene	333	297	223	78	244	243	158	167	86	58
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	333	272	171	38	183	195	124	123	42	30
Grunnskole				185	275	247	220	262	113	210
Pleie og omsorg	172	99	12	35	54	24	33	18	2	8
Barnevern					207	352	314	359	351	205
Barnehage						395	416	306	353	153
Helse	198	306	395	319	394	419	192	234	329	288
Sosial	32	17	12	12	267	124	26	191	159	145
Kultur	88	83	119	213	118	294	215	195	186	278
Miljø og ressurser	345	61	89	26	99	131	173	176	121	191
Saksbehandling	117	239	136	117	195	231	134	312	217	166
Vann og avløp	241	228	154	399	87	80	279	191	273	365
Økonomi	50	102	105	22	83	69	70	39	75	83
Kostnadsnivå					284	197	287	274	284	144
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Hovedanalyse foreløpig utgave 2019

Skiptvet havner på en 30. plass i den foreløpige utgaven av Kommunebarometeret 2019 fra Kommunal Rapport. Da har vi justert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er mye bedre enn hva økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Ser vi bare på nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, er kommunen på en 58. plass. Samlet sett er nøkkeltallene til Skiptvet klart bedre enn normalen i Kommune-Norge.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. De aller fleste lærerne i barneskolen som underviser i fagene, oppfyller de nye kompetansekravene i norsk, engelsk og matte, ifølge statistikken for kommunen. På ungdomsskolen oppfyller de fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning.

I pleie og omsorg er det en rekke data som ikke er oppdatert for 2018. Rangeringen i denne sektoren er derfor langt mer usikker enn normalt. Ifølge Statistisk sentralbyrå blir resten av dataene publisert 15. juni. 9 av 19 nøkkeltall mangler 2018data i denne målingen. I disse tilfellene har vi benyttet 2017-tall for å gi et bredest mulig bilde for øyeblikket.

Av dem som bor på sykehjem, har 80,3 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2017. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Skiptvet er det hele 92 prosent som er i denne kategorien. Det kan synes som om omsorgen i veldig stor grad er hjemmebasert.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2017 ligger på 37,4 prosent. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen noen flere skjermede plasser enn gjennomsnittet. I Skiptvet tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 52 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. I Skiptvet kommune er dette på plass og 8 til 10 demente har til enhver tid tilbud om dagaktivitets tilbud.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. I Skiptvet ble 94 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen. Sett de fire siste årene under ett, er statistikken middels.

Bemanningen i de kommunale barnehagene i Skiptvet er omtrent som gjennomsnittet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i fjor.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 85,3 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Skiptvet går 72 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Hvordan kan andelen bli høyere? Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetspråklige barn er en marginal feilkilde.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Skiptvet slipper ut 2990 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Dette er et relativt lavt utslipp.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet.

Korrigert netto driftsresultat var på 1,1 prosent i fjor. Det er bra, i likhet med mange andre kommuner. Målt over de siste fire årene har driftsmarginen vært solid. Skiptvet har en ganske stor sum penger på 'bok' i form av disposisjonsfond (9,7 prosent). Har kommunestyret et vedtatt mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være? Kommunen har større omløpsmidler og fordringer enn egen rentebærende gjeld, og er dermed i en solid posisjon. Investeringsnivået har vært lavt i Skiptvet de fire siste årene.

SENTRALADMINISTRASJONEN

Status

Fra årsmeldingen

Prioritere tid til oppdatering av reglement og rutiner.

Innføring av ny modul i Visma – personalmelding.

Utarbeide en innkjøpsstrategi og revidere innkjøpsreglementet.

Kommunen som helhet – fokus på økt nærvær.

Utnytte mulighetene som dataprogrammene gir i enda større grad.

Bolig- og næringsutvikling:

Viktige innspill og prioriteringer for arbeidet i 2019:

- Etablere forretningsmodell for bredbåndutbygging i Skiptvet kommune
- Etablere regelmessige kontaktmøter med næringsdrivende: handelsnæringen, håndverkere, boligutviklere, industri- og håndverksbedrifter m.fl.
- Gjennomføre reguleringsplan for Holstadåsen.

Fra virksomhetsplanen

Sentraladministrasjonen med bolig- og næringsutvikling har fokus mot interne prosesser i kommuneorganisasjonen, utrede saker for og serve de politiske organene og utvikling av Skiptvet kommune innenfor bla. bolig og næring.

Innenfor kommuneorganisasjonen og politikk er mange av oppgavene rettet mot:

- Utarbeide og revidere rutiner og retningslinjer
- Intern opplæring
- Ta i bruk IKT verktøy/programmer for effektivisering og kvalitetssikring

Innenfor bolig og næringsutvikling er det flere store tiltak:

- Mobil bredbåndsdekning
- Salg av kommunale boligtomter
- Utarbeide boligsosial handlingsplan
- Ha kontakt med næringslivet
- Boligutvikling i sentrum
- Gang- og sykkelvei langs Fv 115 - regulering

Mange av oppgavene blir ikke tatt inn i økonomiplanen da de løses i driftsorganisasjonen, men innenfor bolig- og næringsutvikling er det tatt inn flere store prosjekter under investeringer.

Fra Kommunebarometeret

Det er lite i kommunebarometeret som berører Sentraladministrasjonen (SA). Innenfor økonomi skårer kommunen høyt og ligger på 83. (92.) plass i landet. Innenfor helse er det legetjenesten som kommer dårlig ut. Kommunen har lav score på dekning av antall fastleger per innbyggere, men har topp score på at alle innbyggere har fastlege. Dette er motstridende og noe av årsaken er at mange innbyggere har fastlege i andre kommuner. Kommunen kommer også dårlig ut på høy medisinbruk per innbygger og bruker lite penger på forebyggende arbeide.

Endringer og nye tiltak

Det er ikke foreslått nye tiltak eller endringer i virksomheten. Bemanningen ble i 2017 redusert med ½ årsverk som er overført til Innbyggjerservice/servicekontoret. I og med ombyggingen av kommunehuset er nå arbeidsplassene nye og funksjonelle.

Sentraladministrasjonen har fellesfunksjoner for hele kommunen. I og med at kommunen fra 2018 er ute av IØD så har kommunen selvstendig ansvar for telefoni og datasystemene. Til det arbeidet er det ansatt en IKT rådgiver i 100% stilling. Stillingen fordeles med 50% på IKT/telefoni og fiberprosjektet. Denne ressursen er helt nødvendig å videreføre i årene framover og er i økonomiplanen dekket innenfor rammen for IKT utgifter (kostnadsrammen som er brukt til IØD). Det er foreslått at ressursen i løpet av perioden kun skal dekke oppgavene til Skiptvet kommune for å utvikle IKT systemene.

Virksomheten har stort fokus på å ta i bruk IKT systemene for effektivisering og kvalitetsheving.

INNBYGGERSERVICE

Status

Fra årsmeldingen

Servicekontoret:

Servicekontoret flyttet inn i det nyrenoverte kommunehuset i mai 2017. Dette var nye lokaler for kontoret som har vært spennende og utfordrende. Oppgavene har vært de samme og disse er utført på en god måte, men samtidig har det vært tilpasninger i en ny hverdag og nye rutiner og oppgaver har blitt lagt til.

Kontoret gjør en stor innsats for å koordinere og informere om kommunens aktiviteter, og for å bistå i valggjennomføringen, arrangement som byggedagen, kulturuka, teateroppsetning, TV-aksjonen.

Virksomhetsleder har tatt over ansvaret som beredskapskoordinator, som tidligere leder av Servicekontoret har hatt. Utfordringen er at det er avsatt lite tid til dette arbeidet, noe som er gjengs i mange kommuner. Beredskapsplaner ble godkjent av kommunestyret i 2017.

Biblioteket:

Det er fortsatt mye oppmerksomhet på lesestimulering og brukeropplæring av elever på alle skoletrinn på Kirkelund. Det er flere faste besøk av barnehagegrupper.

Det er høy aktivitet på arrangementssiden med godt besøk av både voksne og barn på de fleste arrangementer, samt mange utstillinger av dagsaktuell litteratur. Samarbeidet med kulturkontoret om felles voksenarrangementer ved Skiptvet scene er videreført. Sommerlesekonkurransen for barn hadde svært god deltakelse i Skiptvet, med nest høyest andel blant målgruppen i Østfold.

God markedsføring av bibliotekets tilbud på nett via hjemmeside og sosiale medier er viktig og har høy oppmerksomhet.

Å avholde arrangementer med små personalressurser og liten plass er en utfordring.

Kultur:

Kulturkontoret arbeider gjennom året for å utvikle kulturtilbud og møteplasser som skal skape trivsel blant sine innbyggere og gi kommunen et positivt omdømme. Som for eksempel å opprettholde en god aktivitetsgrad på Skiptvet scene og sørge for jevnlig arrangementer av høy kvalitet for et bredt publikum. Dette har ved flere anledninger vært gjort i samarbeid med Skiptvet bibliotek.

Videre har det vært arrangert høst- og vinterferieaktiviteter for barn og unge i samarbeid med andre virksomheter/avdelinger i kommunen som Gjøkeredet ungdomshus, Skiptvet bibliotek, SFO eller barnehagene. Det er også samarbeid med blant annet lag og foreninger som Skiptvet jeger- og fisk.

Folkehelsearbeidet har høy oppmerksomhet og det ble det søkt om midler til utstyrssentral og stolpejakt som ble innvilget og er iverksatt. Det er i samarbeid med Frivilligsentralen søkt om og innvilget midler til gaming pc'er til Gjøkeredet. Pc'ene kan også brukes til å lage musikk.

NAV

Kontoret har gode resultater knyttet til tjenester til brukerne. Endring av åpningstid i forbindelse med *kanalstrategien* har fungert som forventet.

Vi er gode på rutiner for overganger av tjenestetilbud mellom stat og kommune, og det er god økonomikontroll.

Det har vært gjennomført et godt stykke kartleggingsarbeid om fremtidig veivalg for NAV Skiptvet, som skal sikre et lokalkontor i bygda.

Fra virksomhetsplanen

Virksomheten er i all hovedsak ajour opp mot virksomhetsplanen.

Fra Kommunebarometeret

Det er to områder som blir målt innenfor Innbyggjerservice sitt virksomhetsområde, Kultur og Sosialhjelp.

Kultur fikk en 278. plass i 2019 som er en tilbakegang fra året før (248). Kommunen skårer godt på bibliotektilbudet og høyt tilskudd til lag og foreninger. Men skårer lavt på utgifter til idrett og idrettsanlegg som jo drives av idretten selv. Likeledes med kino og andel elever i kulturskolen. På disse områdene kjøper kommunen tjenester fra andre og vi kommer dermed dårlig ut på kommunebarometeret. Kommunen får lav skår på antall ansatte innen kultur.

Sosialhjelp har over tid ligget på et høyt nivå. I 2019 ble det 145. plass som er en bedring fra året før (167). Kommunen skårer dårligst på andel av sosialhjelpsmottakere som har sosialhjelp som hovedinntektskilde. Vi skårer høyt på at boligsøkere får tildelt bolig og at det er lav andel som mottar sosialhjelp over 10 mnd.

Sammenlignet med andre kommuner rundt Skiptvet ligger kommunen relativt bra an.

Endringer og nye tiltak

- Bosetting av flyktninger

Kommunen bosatte mange flyktninger i 2016, dette medfører et stort arbeidspress også i 2017 for flyktningekoordinatorer. Samtidig fikk ikke Skiptvet kommune det antallet flyktninger som det var budsjettert for i 2017. I januar 2018 ble det bosatt en familie på tre og i juli ble det bosatt 4 personer på familiegjenforening. Kommunen bosetter også en familie i 2019.

OPPVEKST

Status

Fra årsmeldingen

Vi har styrket bemanningen på helsestasjonen. Vi har fått prosjektmidler til styrking av skolehelsetjenesten, utvidet jordmøtilbudet og fått på plass fysioterapeut i 20% stilling rettet mot barn og unge.

Kommunepsykologen har fast kontortid på begge skolene, og har jevnlig besøk i barnehagene og i tverrfaglige team. Det jobbes også i klasser og grupper med elever og på personalmøter og foreldremøter.

Barnehagene har arbeidet svært bra med implementering av rammeplanen i barnehagene, og har fortsatt arbeidet med Mitt Valg og språkløyper.

Helsestasjonen og de ansatte i barnehagene har fått opplæring i Bravoleken- en forskningsbasert tenkemåte og metode for satsing på språk og hjerneutvikling hos de minste barna. Dette er grunnlaget for tidlig innsats- de første 1000 dagene er de viktigste for barnets utvikling senere i livet.

Barnehagene har fokusert på markedsføring og framsnakking av de kommunale barnehagene, og har løftet kvaliteten på hjemmesider og informasjon/deling av det som skjer i barnehagene, bla på Facebook.

Barnehagene har hatt forbedring av nærværet, og opplever å ha et godt arbeidsmiljø. I Solhaug barnehage har vi ikke hatt en eneste sykemelding i 2018, og totalt sett svært høyt nærvær.

Vi har arbeidet mye med overgangen barnehage til skole og mellom skolene, og økt samarbeidet blant annet gjennom besøk og gjenbesøk på skolene. Det er lagd en ny plan for overgang mellom barnehage og skole.

Vi har noe bedre resultater faglig, på nasjonale prøver og i grunnskolepoeng.

Det kan se ut til at vi har en forbedring i lesing, skriving og regning på 5.trinn som kan peke på at TIEY og SOL- arbeidet på Vestgård gir uttelling.

Vi har utvidet skoledagen for elevene og tilpasset skoleskyssen til dette. Skoleledelse, lærere og trivselsledere har utvidet tilbudet til elevene i skolens pauser, og fått gode tilbakemeldinger.

Skoleutbygginga har vært den store saken i 2018, der det er laget detaljprosjektering for utbyggingen av Vestgård skole, samt at arbeidet har fortsatt med byggetrinnene på Kirkelund. Det har vært gode prosesser med skolene, og vi har etter hvert fått fram gode tegninger og planer, slik at vi i stor grad kan følge opp målene i økonomiplanen.

Vi har i 2018 hatt en del svært krevende saker der elever har hatt behov for helt spesielle tiltak av stort omfang. Vi har gjennom intenst, kreativt og tverrfaglig samarbeid kommet mye lenger enn vi trodde var mulig.

Vi deltar i interkommunalt samarbeid i forhold til Mortenstua, Avlastnings-hjemmet, PPT, Barnevern, kompetanseutvikling i barnehage og skole (KVALIØS og Innertiern).

Vi deltar i arbeidsgrupper i IØ og hos fylkesmannen og i KS-nettverk for skole- og barnehage.

Vi har i 2018 fortsatt med tidenes kompetanseløft i Skiptvet, med totalt 10 ansatte på videreutdanning, to styrere på lederutdanning, og mange ansatte i barnehagene på kurs i pedagogisk ledelse og veiledning av nyansatte.

Vi er den kommunen i Indre Østfold som har høyest andel godkjente lærere i norsk, engelsk og matematikk.

PPT i Skiptvet, Hobøl og Spydeberg har etablert seg som en god tjeneste for oss. Utfordringen er at den skal legges ned og innlemmes i den nye IØ-kommunen fra 2020. Vi ble kontaktet av Agenda Kaupang som på vegne av KS utarbeider en publikasjon der fire kommuner og en fylkeskommune som har lyktes med systemretta arbeid med spesialundervisning bli presentert, der Skiptvet er en av disse fire kommunene!!

Skiptvet er en av de beste i klassen i Østfold når det gjelder lærlinger og oppvekstkontoret har tett samarbeid med opplæringskontoret for off. sektor. Barnevernet har hatt nedgang i saker med omsorgsoverdragelser, men en økning i behandlede saker. Alle meldinger blir undersøkt, og barnevernstjenesten har en bra statistikk når det gjelder frister. Barnevernet deltar aktivt i tverrfaglige team og bidrar godt i forhold til arbeidet i SLT og enkeltsaker. Vi har klart å holde nærværet på 92,8 i 2017- det var 93 i 2016. Det er store variasjoner innad i oppvekst, lavest nærvær i barnehagene og høyest i skolene.

Vi har fortsatt det gode arbeidet i SLT og Politirådet, har etablert ny samarbeidsavtale med Politiet i vårt distrikt.

Vi har hatt en stor satsing på IKT i 2018, og vi har styrket PC-tettheten generelt, og gjennomført oppbygging til 1:1 på ungdomstrinnet.

Bofellesskapet på Toppen har vært og er en suksess - ungdommene har vist en svært god utvikling, og klarer seg svært godt i skole og utdanning. Dette skyldes målrettet satsing fra leder og ansatte, og at ungdommene får tett oppfølging i hverdagen i forhold til lekser og rutiner.

Vi har fortsatt det tette samarbeidet med foresatte gjennom FAU og KFU, samt at ungdomsrådet har blitt vitalisert gjennom valg av nye representanter fra almannamøte på Gjøkredet. Vi har organisert arbeidet med et formøte for å skape engasjement og kunnskap i saker, og et ordinært møte samme dag som HU-O der sakene blir behandla.

Gjøkredet har hatt en positiv utvikling med økning i aktiviteten og deltagelsen, samt at vedtatte planer og verdidokument har blitt dratt inn i klubbens virksomhet i større grad.

I tillegg til fellestiltak i oppvekst som er beskrevet over har hver enkelt enhet gjennomført mye, både rutinemessig, men også nye tiltak, noe som framkommer under hvert ansvar.

Spesielle utfordringer i 2018

Økonomi:

Økonomien i oppvekst har vært i bedre balanse i 2018 enn tidligere år. Det allikevel økonomiske utfordringer i forhold til elever med behov for spesialtilpasset undervisningstilbud. Vi har budsjettbalanse i barnehagene, ungdomsklubben og helsestasjonen, men et merforbruk i skolene, barnevernet og oppvekst. Bakgrunnen for merforbruket er at vi ikke har klart å løse økte og uforutsette behov innenfor budsjetttrammene. Dette gjaldt følgende endringer:

1. Høyere utbetalinger til andre kommuner og institusjoner enn budsjettet
2. Betydelig lavere refusjoner fra andre kommuner enn budsjettet.
2. Økt spesialundervisning og ekstraordinære tiltak knyttet til enkeltbarn,
3. Økte overføringer til private barnehager og private skoler.
4. Økt behov for støttekontakt, avlastning og omsorgslønn.
5. Økte utgifter til institusjonsplassering og andre tiltak i barnevernet.
6. Stor reduksjon i inntekter på foreldrebetaling i barnehage og SFO.

Vi har startet arbeidet med en stor nedbemanning i oppvekst. På bofellesskapet på Toppen er det startet på en styrt avvikling av tilbudet, der flere stillinger er overført til andre deler av

organisasjonen. I tillegg har vi sett behov for å redusere inn mot 2019 i både skole og barnehage. Vi har for mange ansatte i forhold til rammene våre. Noe av reduksjonen skyldes også færre barn i barnehagene og en sterk økning av overføringene til private barnehager.

Skoleutbyggingen har tatt lengre tid å prosjektere og kostet mer enn vi hadde tenkt på grunn av at vi måtte skrinlegge de planene som ble laget for utbyggingen i 2017-primus 2018. Det viste seg at det var umulig å bygge etter planen uten å gjennomføre store utbedringer av eksisterende tak. Dette skyldes feil og mangler fra tidligere byggetrinn. Store deler av 2018 har gått med til møter og planlegging av nytt bygg på Vestgård.

Oppvekstadministrasjonen har hatt en stor og omfattende oppgave i forhold til disse prosjektene i 2018.

Vi har et høyt aktivitetsnivå i oppvekst, nye planer og tiltak igangsatt. Alle enhetene har vist stor innsatsvilje og har bidratt til prosessene og resultatene, og mange ledere og andre ansatte har svært høy arbeidsinnsats for å gjennomføre og lede alle tiltakene.

Det er mange på videreutdanning og mye av kostnaden er dekt av statlige midler, men det fører også med seg økte vikarutgifter.

Konklusjonen er at budsjettunderskuddet skyldes at de vedtatte rammene våre over tid har vært for lave i forhold til alle de lovpålagte oppgavene vi har.

Fra virksomhetsplanen

Virksomhet oppvekst ble etablert okt 2014. Deretter har vi arbeidet for å samle organisasjonen til noen felles mål og tiltak. Dette dreier seg om forebyggende tiltak og å innføre en modell for analyse av forhold knyttet til våre barn og unge og innad i organisasjonen.

Den røde tråden i oppvekst er å ta kollektivt ansvar for det enkelte barn på avdeling, i klasse, i klasseteamet og avdelingen, tverrfaglig og med andre gode hjelpere.

I den røde tråden henger det en målrettet satsing på lesing, regning, engelsk og digital kompetanse. Målet er: **Alle som starter på videregående skal fullføre!**

Konkretisering av dette:

- Alle foreldre i Skiptvet opplever forventninger og støtte fra ansatte i oppvekst.
- Guttene skårer like bra som jentene på eksamen og nasjonale prøver. Elevene møtes med så godt almennpedagogisk arbeid at behovet for spesialundervisning reduseres
- Skoledagen er utvidet med en time i begge skolene.
- Elevene har fysisk fostring hver dag.
- Ungdomsklubben er et samlingspunkt for ungdom i kommunen.
- Vi har tatt i bruk IKT i alle ledd i organisasjonen, blant ansatte, elever, og for barn i barnehagene.
- Vi har utvidet barnehagetilbudet og har ikke ventelister.
- Alle elever som går ut av grunnskolen starter på videregående opplæring.
- Alle elever i aldersgruppen 16-21 år fra Skiptvet følger et tilbud i videregående eller i arbeidslivet.

Fra Kommunebarometeret

Oppvekst har framgang på alle områdene i foreløpig kommunebarometer for 2019.

Grunnskole går fram fra 270. plass til 210. plass

Barnevernet går fram fra 318. plass til 205. plass

Barnehage går fram fra 322. plass til 153. plass

Det vises til kommunebarometeret for nærmere analyse.

PLEIE- OG OMSORG

Status

Fra årsmelding 2018

Innbygger og brukere:

Fra mai 2018 ble stillingen som ruskonsulent på ny besatt. Prosjektets fokus er «sammen om mestring» for aldersgruppen 15 – 35 år.

Antall brukere av hjemmebaserte tjenester er stabilt på rundt 80 brukere.

Demensteam jobber aktivt inn mot brukergruppa. Tidlig utredning og tilpasset tjenestetilbud er en forutsetning for at familiene skal kunne mestre utfordringene over tid og på den måten utsette institusjonsinnleggelse.

Det er innvilget 15 langtidsopphold og gitt 81 korttidsopphold og 15 avlastningsopphold. Ledig kapasitet på sykehjemmet er solgt til nabokommuner.

Psykisk helsevern har avsluttet tilbudet til 24 brukere. Det er stor pågang av henvisninger til tjenesten. ACT team har fast oppfølging av 3 brukere. Det kjøpes tilbud fra annen kommune til en bruker, da tjenesten ikke har bemannet bolig.

Vestgårdveien: Bofellesskapet har flest yngre beboere. Alle boligene er nå i bruk. Hvilende nattevakt fungerer etter intensjonen.

Dagtilbud for demente fungerer etter intensjonen og vi ser at flere av brukerne kan få være i sine egne hjem lengre ved at de har et tilbud å gå til på dagtid.

Organisasjon og medarbeider:

Det arbeides kontinuerlig med å øke nærværet i hele virksomheten. Det er nå installert takheiser på alle pasientrom hvor det er tung pleie, noe som er viktig for å forebygge muskel-/skjelettplager hos de ansatte.

Flere av avdelingslederne sliter med å ha medarbeidersamtaler med alle i løpet av et år, men tilbud om samtale gis alle.

Fysioterapeut har sentral rolle i forhold til rehabilitering og habilitering. Dette har forsterket seg etter samhandlingsreformen.

IKT:

All kommunikasjon med sykehus og fastleger foregår via e-meldinger. Det ble i 2018 installert nytt pasientvarslingsanlegg på Sollia som også er grunnlaget for videreutvikling av helseteknologi i kommunen.

Økonomi:

Virksomhet pleie – og omsorg gikk med et overskudd på 2,4 mill kr. I all hovedsak skyldes overskuddet økt inntekt på salg av plasser ved Sollia institusjon med til sammen 3 379 000,-.

Det er 1,4 millioner mer enn opprinnelig budsjett. Grunnet redusert bemanning ved Vestgårdveien Bofellesskap, hadde de et mindre forbruk på ca 1million. Da valget falt på videre samarbeid med Helsehuset i Askim ble budsjettet i salderingen økt med 1,2 millioner. Så tross for en økning til fire nattevakter i mai måned ble det et overskudd.

Ledig kapasitet har gjort det mulig med salg av plasser. Det bidrar med gode inntekter samtidig som vi bevarer arbeidsplasser og kompetanse i kommune.

Kommunebarometeret

Pleie og omsorg er nå rangert på 8. plass av kommunene i landet og da best i Østfold. Andel fagutdannede er høyt, hvilket bør indikere høyere kvalitet enn i mange andre kommuner. Kommunen skårer godt på alle indikatorene i kommunebarometeret bortsett fra andel lege og ergoterapeut. Kommunen har ikke ergoterapikompetanse, men oppgavene utføres av fysioterapeuten.

Innspill til planleggingen/ økonomiplan:

Kompetanseheving og utvikling av IKT og helseteknologi.

Videreutvikle konseptet hverdagsmestering for at innbyggerne skal kunne bo lenger i egne hjem.

Økte arealer til dagtilbud for unge med nedsatt funksjonsevne og økning av plass for dagtilbud til psykisk helsevern.

Behov av egen bil for beboerne i Vestgårdveien.

Fokus på heltidsstillinger i pleie- og omsorg.

Pr dato er det ingen tilrettelagte boliger for sterkt pleietrengende yngre tilknyttet Sollia etter at omsorgsboligene ble gjort om til sykehjemsplasser. Det bør knyttes fellesarealer til eksisterende serviceleiligheter. Ved å bygge 4 nye serviceboliger, 2 i hver etasje og bygge om leiligheten i tilknytning til disse i hver etasje til fellesområde kan man endre bruksområde til serviceboligene til å kunne ivareta yngre personer med nedsatt funksjonsevne. Brukergruppe under 65 år.

Det må være fokus hele tiden på rekruttering av sykepleiere og annet fagpersonell. Viktig å tilby lærlingplass til de som bor i Skiptvet. Viktig å motivere ansatte til grunn – og videreutdanninger.

Stort behov for utskifting av gammelt slitt utstyr på Sollia institusjon.

Bemannet bofellesskap for psykisk syke må vurderes.

Det er et økende behov for ekstra skjerming av pasienter med demens. En løsning er å bygge to leiligheter/ sykehjemsplasser” i tilknytning til nåværende dement avdeling.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

Fra årsmeldingen

Det har vært arbeidet med mange reguleringsplaner.

Spesielt i 2018 var tørkesommeren som medførte et stort antall søknader om avlingsskade.

Det er laget vedlikeholdsplaner for de fleste kommunale bygg med formål om å systematisere vedlikeholdet bedre.

PLT har deltatt i interkommunale samarbeidsprosjekter som Vannområde sør for Øyeren og Klima Østfold. I tillegg sitter PLT i arbeidsgruppen for planrådgivere Indre Østfold om felles utarbeidelse av uttalelse til fylkesplanens arealdel.

PLT har også i 2018 gjennomført et godt vedlikehold på kommunale bygg, selv med små rammer på budsjettet. Vaktmesterne styrer selv egne budsjett, og kontrollen med økonomien er god.

Spesielle utfordringer i 2019

Det er stort behov for økte midler for veivedlikehold.

Lav bemanning på landbruk og miljø.

Kommunens vannforsyning må fornyes og utbedres. I planen er det lagt inn nytt vanntårn og planlagt for reservevann.

Fra virksomhetsplanen

Det er et mål å lage en kompetanseplan for hele PLT. Kompetanseplanen skal inneholde en kartlegging av den kompetansen som medarbeiderne har i dag, men også en vurdering av hva slags kompetanse virksomheten vil ha brukt for i fremtiden. Arbeidet med kompetanseplan kan medføre at det er behov for å etterutdanne/kurse ansatte i PLT. Det er også naturlig å bruke de vurderingene som gjøres i kompetanseplanen ved nyansettelser. Det er også viktig for virksomheten at nyansettelser brukes til å komplementere kompetanse slik at den totalt sett er bredest mulig.

PLT utfører oppdrag for alle virksomheter i kommunen innenfor teknisk drift. Det er viktig for PLT at andre virksomheter er med på prioriteringene av større vedlikeholdsarbeider som skal gjøres. Eksempel her kan være Kirkelund skole, som har behov for å pusse opp garderobes i svømmehallen. Prioriteringen av tiltakene må rektor/oppvekstsjef gjøre. PLT er i ferd med å lage nye vedlikeholdsplaner for alle kommunale bygg. Her blir behovet for større vedlikeholdsarbeider klarlagt. Utarbeidelsen av vedlikeholdsplanene må også skje i samarbeid med brukerne av kommunale bygg.

Fra Kommunebarometeret

Det skjer store endringer på de enkelte områder:

Miljø og ressurser går fra 122. plass til 191. plass

Saksbehandling går fra 284. plass til 166. plass

Vann/avløp går fra 173. plass til 365. plass.

For miljø og ressurser: Energikostnadene for bygg er noe under middels i forhold til landsgjennomsnittet. Det er gjennomført ROS-analyse i forhold til flom og skred. Det brukes lite penger på vedlikehold og dette trekker ned. Å bruke penger på vedlikehold teller positivt, fordi det er bra for miljøet å ta vare på bygg i stedet for bygge nytt. Det brukes også lite penger på veivedlikehold i forhold til snittet i Norge. Innbyggerne produserer mindre søppel enn snittet i Norge, som teller positivt.

Innspill til økonomiplanen

Ny stilling landbruk og miljø.

Nytt høydebasseng for vannforsyning

Reservevannledning til nabokommune

Ny ventilasjon i flere kommunale bygg og på Sollia.

KONSEKVENSJUSTERT DRIFTSBUDSJETT

Konsekvensjustert driftsbudsjett

	2020	2021	2022	2023
SENTRALADMINISTRASJON				
Ansvar 10000:10120, 10310				
Utgifter				
Smart Innovation Norway AS	760	760		
Sum utg konsekvensj. SENTRALADM	760	760	0	0
Inntekter				
Redusert salg IKT ressurs	0	0	0	0
Sum innt konsekvensj. SENTRALADM	0	0	0	0
INNBYGGERSERVICE				
Ansvar 10200:10530, 21020, 35000:35100				
Utgifter				
Sum utg konsekvensj. INNBYGGERSERVICE	0	0	0	0
Inntekter				
Sum innt konsekvensj. INNBYGGERSERVICE	0	0	0	0
OPPVEKST				
Ansvar 21000, 21010, 22000, 22010, 23000:23040, 35200:35300				
Utgifter				
Spesialundervisning og tilretteleggingstiltak	600	500	200	200
Spesialped hjelp barnehage	200	0	0	0
Omstrukturering/samordning fam hus	200	300	400	400
Sum utg konsekvensj. OPPVEKST	1000	800	600	600
Inntekter				
22xxx				
Sum innt konsekvensj OPPVEKST	0	0	0	0
PLEIE- OG OMSORG				
Ansvar 34000:34330				
Kjøp av tjenester fra Helsehuset i Askim	-700	-700	-700	-700
Kjøp av plass ressurskrevende bruker	6 600	6 600	6 600	6 600
Utvidelse av Dagtilbud	700	700	700	700
Ruskonsulent	110	110	110	110
Sum utg konsekvensj. PLEIE/OMSORG	6710	6710	6710	6710
Inntekter				
Økt refusjon ressurskrevende bruker	-4 080	-4 080	-4 080	-4 080

Sum innt konsekvensj PLEIE/OMSORG	-4080	-4080	-4080	-4080
PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK				
Ansvar 46000:46590				
Utgifter				
Renhold ny fløy Kirkelund	50	100	100	100
Sum utg konsekvensjustert PLT	50	100	100	100
Inntekter				
Inntekter Toppen bortfaller	400	400	400	400
Sum innt konsekvensj PLT	400	400	400	400
SUM KONSEKVENJUSTERT UTG	8520	8370	7410	7410
SUM KONSEKVENJUSTERT INNT	-3680	-3680	-3680	-3680

Kommentarer til de enkelte tiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Smart Innovation Norway AS

Kommunestyret har vedtatt at kommunen skal være deltager i Smart Innovation Norway i 3 år og deltageravgiften er tatt inn.

INNBYGGERSERVICE

Ingen endringer

OPPVEKST

Spesialundervisning er individrettede tiltak som må vurderes årlig ut fra utvikling.

Det er behov for individrettede spesialpedagogiske tiltak i barnehagene.

Nedlegging av Toppen skjer gradvis og en stilling overføres til Familiens Hus og må inn i budsjettet.

PLEIE- OG OMSORG

Det er lagt inn ytterligere reduksjon i utgiftene til Helsehuset i tråd med intensjonsavtalen.

Det er nødvendig å kjøpe tjenester fra andre institusjoner for en bruker siden det ikke er egnede lokaler for skjerming i kommunen.

Pleie- og omsorg kjøper nå heldøgnsstilbud for to personer i annen kommune. Den ene kommer inn under ordningen ressurskrevende brukere.

Det er lagt inn helårsvirkning for stillinger på Dagsenteret som følge av 3 nye brukere.

Øremerket tilskudd for ruskonsulent trappes ned og legges over i ramma. Siste året med tilskudd er 2019.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

Ved utbyggingen på Kirkelund er det tatt inn økt renholdsstilling.

Beboerne på Toppen har flyttet ut og husleia bortfaller. Det er ikke tatt stilling til hvordan lokalene skal brukes framover, men det gjennomføres en kartlegging av om kommunen har behov for å bruke lokalene til egen virksomhet før det vurderes andre leietakere.

Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan

	Budsjett 2019	Økoplan 2020	Økoplan 2021	Økoplan 2022	Økoplan 2023
Sum driftsutgifter	291 160	299 680	299 530	298 570	298 570
Sum driftsinntekter	-66 129	-69 809	-69 809	-69 809	-69 809
Netto driftsutgifter	225 031	229 871	229 721	228 761	228 761
Skatteinntekter	-103 139	-102 172	-105 590	-109 790	-113 390
Rammetilskudd	-124 036	-126 240	-125 970	-125 980	-126 000
Div. statlige tilskudd	-5 500	-3 950	-1 500	-1 300	-760
Brutto driftsresultat	-7 644	-2 491	-3 339	-8 309	-11 389
Netto renteutgifter	181	-1 125	-1 305	-1 445	-1 645
Netto avdragsutgifter	7 413	8 140	8 140	8 140	8 140
Netto driftsresultat	-50	4 524	3 496	-1 614	-4 894
Brukt slik:					
Avsetning til fond	0	0	0	0	0
Overført til kapbudsj	1 139	1 139	1 139	1 139	1 139
Bruk av fond	-1 089	0	0	0	0
Resultat driftsbudsjett	0	5 663	4 635	-475	-3 755

ØKONOMISK HANDLEFRIHET

Som hovedoversikten viser har kommunen et underskudd i driften på 4 - 5 mill kr per år de første årene i handlingsplanperioden om driften fortsetter som i dag med de tiltakene som er tatt inn i konsekvensjustert budsjett. Dette er før det er tatt inn nye investeringer. Årsaken til at det er midler å disponere mot slutten av perioden skyldes økte inntekter fra eiendomsskatten.

NYE TILTAK I ØKONOMIPLANEN

Driftstiltak

Pri	Driftstiltak	2020	2021	2022	2023	Ikke funnet plass til
	1 SENTRALADMINISTRASJON					
	Sum konsekvensjustert budsjett	760	760	0	0	
1	Tilskudd til innovasjonsprosjekter	-1000	-1000			
2						
	Kirken					
1	Økning stillingsstørrelse kirkeverge					100
2	Økning stillingsstørrelse sekretær					45
3	Div vedlikehold kapell					45 +
4	Div vedlikehold kirken					?
5	Div kirkegård inkl ny gravemaskin					?
	Sum utgifter Sentraladministrasjon	-240	-240	0	0	
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1		0	0	0	0	
	Sum inntekter Sentraladministrasjon	0	0	0	0	
	2 INNBYGGERSERVICE					
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1	Ny avtale krisesenter	-200	-200	-200	-200	
2						
	Sum utgifter Innbyggerservice	-200	-200	-200	-200	
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1		0	0	0	0	
	Sum inntekter Innbyggerservice	0	0	0	0	
	3 OPPVEKST					
	Sum konsekvensjustert budsjett	1000	800	600	600	
1	IKT- veiledere skole og bhg					350
2	Pedagogisk konsulent oppvekst					180
3	Utviklingsarbeid					280
4	Reduksjon bemanning	-300	-300	-300	-300	
	PPT - nytt samarbeide?	-200	-200	-200	-200	
	Barnevern	-500	-1 000	-1 000	-1 000	
	Grunnkostnad Avlastningshjemmet	-80	-80	-80	-80	
	Grunnkostnad Mortenstua	-180	-180	-180	-180	

	IKT - lisenser og leasing					200
	Fysioterapeut					300
	Helsesøster					500
	Grunnbemannning bhg					400
	Sum utgifter Oppvekst	-260	-960	-1160	-1160	
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1						
2						
	Sum inntekter Oppvekst	0	0	0	0	
	31 PLEIE- OG OMSORG					
	Sum konsekvensjustert budsjett	6710	6710	6710	6710	
1	Krav om betalt spisepause					600
2	Frikjøp av spl på enkeltvakter					200
	Sum utgifter Pleie/omsorg	6710	6710	6710	6710	
	Sum konsekvensjustert budsjett	-4080	-4080	-4080	-4080	
1	Salg av plasser					
2						
	Sum inntekter Pleie/omsorg	-4080	-4080	-4080	-4080	
	4x PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK					
	Sum konsekvensjustert budsjett	50	100	100	100	
1	Gjennomgang vaktmestertjenesten	-1 050	-1 300	-1 575	-1 575	
2	Landbruk og miljø - økn til 100% stilling	650	650	650	650	
3	Asfaltering					400
	Sum utgifter PLT	-350	-550	-825	-825	
	Sum konsekvensjustert budsjett	400	400	400	400	
1						
2						
	Sum inntekter PLT	400	400	400	400	
	SUM UTGIFTER	5660	4760	4525	4525	
	SUM INNTEKTER	-3680	-3680	-3680	-3680	
	netto utgift nye driftstiltak	1980	1080	845	845	

Det vises til avtale med nye Indre Østfold kommune hvor Skiptvet kjøper tjenester fra dagens interkommunale tjenester (IKS) under forutsetning av at disse kan konkurrere med alternative tilbud. Det er derfor tatt inn reduserte kostnader på disse tjenestene fra 2020.

Kommentarer til de enkelte driftstiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Det er lagt opp til at medlemsskap i Smart Innovation Norway AS vil generere inntekter/tilskudd til kommunen som er tatt inn for de to neste årene.

INNBYGGERSERVICE

Krisesenter. Det er lagt inn alternativkosten ihht avtalen.

OPPVEKST

Det er lagt inn en reduksjon i bemanning i virksomheten på inntil ½ årsverk.

Kjøp av interkommunale tjenester er lagt inn med reduksjon i tråd med intensjonsavtalen. Dette gjelder PPT, Avlastningshjemmet og Mortenstua.

Barnevern. Barnevernets budsjett ble i salderingen for 2018 og forslag til budsjett 2019 økt med ca. 1,5 mill. kr for at det skal være balanse mellom drift og budsjett. Det er allikevel lagt inn en forventning om gjennomgang og kostnadsreduksjon i tjenesten i tråd med det som er forventet tidligere.

Barnevern har mange aktive saker, men det er en reduksjon i antall omsorgsoverdragelser fra tidligere. Kommunen ligger langt over landsgjennomsnittet i bruk av kr per innbygger.

Det er ikke funnet plass til nye driftstiltak som virksomheten ber om.

PLEIE- OG OMSORG

Det er ingen nye tiltak, men salg av plasser er opprettholdt på dagens nivå med 2,6 mill. kr per år.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

Gjennomgang vaktmestertjenesten. Det legges opp til reduksjon i vaktmesterkorpset med 2 årsverk i løpet av 2020 - 2022 ved naturlig avgang. Dette betinger en gjennomgang av tjenesten og prioritering av de oppgavene som vaktmesterne skal gjøre. 1,5 årsverk reduseres i 2018 og 2019.

Det er lagt inn ny stilling innen landbruk og miljø. Kommunen har ikke kapasitet til å dekke oppgavene i dag og oppfyller ikke kravene til tjenesten.

Investerings tiltak

Pri	Investeringer	Budsjettet investering					Tilskudd/refusjon				Salgsinntekter/fond				Lån			
		2020	2021	2022	2023	Senere	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
	SENTRALADMINISTRASJON																	
1	Sentrumsutvikling		3 000	2 000							10 000	5 000	5 000	10 000				
2																		
	Sum Sentraladministrasjon	0	3 000	2 000	0	0	0	0	0	0	10 000	5 000	5 000	10 000	0	0	0	0
	INNBYGGERSERVICE																	
	Nytt bibliotek		2 000															
	Utkjøp nytt areal kultur	6 000	4 000	4 000	6 000													
	Sum innbygger service	6 000	6 000	4 000	6 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	OPPVEKST																	
1	Vestgård skole- utbygging	3 300																
2	Kirkelund-ny flatskole	40 000	15 000															
	Jordvarmeanlegg					0	10 000											
	Sum Oppvekst	43 300	15 000	0	0	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PLEIE OG OMSORG																	
1	2 Sykehj.pl/leiligh. for demente	4 500						2 400										
2	Fellesareal servicedel+4 serv.l.		0			9000		0										
3	Velferdsteknologi	100	100	100	100													
4	Kjøling ventilasjonsanlegg Sollia																	
5																		
	Sum Pleie- og omsorg	4 600	100	100	100	9 000	2 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PLAN, LANDBRUK, TEKNIKK																	
1																		
3	Vanntårn	34 000																
4	Ny vannledning reserve (Våler)		13 000															
	Gang- og sykkelvei		0	0	0	48 000						0	0	0				
	Avløp og vann (gang-/sykkelvei)		0	0	0	16 000												
	Ny vannledning til Askim				1 500	3 000												
	Holstadåsen			10 000		10 000												
	Gamle tak				1000													
	Utarbeidelse Enøkplan - kommunale byg					500												
	Renovering gymsak og svømmeh.				1400													
	Oppstillingsplass barnevogner Solh				0	400												
	Sum PLT	34 000	13 000	10 000	3 900	77 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	STARTLÅN																	
	Betalte avdrag	0	0	0	0													
	Mottatte avdrag	0	0	0	0													
	Sum etableringslån	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	SUM INVESTERINGER	87 900	37 100	16 100	10 000	96 900	2 400	0	0	0	10 000	5 000	5 000	10 000	0	0	0	0
	Sum finansiering	-12 400	-5 000	-5 000	-10 000													
	Finansieringsbehov/lån	75 500	32 100	11 100	0	118 700												

utgiftene er uten mva. Mva kompenseres fullt ut via mva refusjon

Kommentarer til de enkelte investeringstiltak:

SENTRALADMINISTRASJON OG INNBYGGERSERVICE

Begge disse virksomhetene må sees under ett vedr investeringer da de henger sammen.

Kommunens ansvar og utgifter/inntekter ved utbyggingen av torget med kulturlokaler og omsorgsboliger kan beskrives slik:

Kommunen har kjøpt og i tillegg avtale om å kjøpe tomter som grunnlag for en sentrumsutvikling. Kommunen har inngått samarbeidsavtale med selskapet Skiptvet sentrumsutvikling as som skal bygge og levere nøkkelferdige omsorgsboliger med personalbase og nødvendige fellesarealer. Skiptvet kommune skal dessuten kjøpe lokaler til bibliotek, kulturformål, kafe mm. etter nærmere spesifikasjon. Dette skal i sin helhet finansieres ved at Skiptvet kommune selger ovennevnte tomteområde i ferdigregulert stand.

I økonomiplanen er det lagt inn følgende beløp:

1	Salg av regulert tomt - muligens ytterligere salgsinntekt etter planper.	30 mill. kr.
2	Kostnader til regulering og opparbeidelse av selve torgarealet	5 mill. kr.
3	Innredning av bibliotek – foreløpig overslag	2 mill. kr.
4	Estimert kjøpspris for kommunale fellesareal	20 mill. kr
5	Resultat i planperioden	3 mill. kr

Kirkelig fellesråd har bedt om flere tiltak. Flere av disse er ikke kostnadsberegnet og de fleste tiltakene er på mindre beløp. Det vises til egen sak om bygging av nytt bygg ved kirkegården som de jobber med. De øvrige sakene må vurderes i forbindelse med de årlige budsjettbehandlingene.

Fellessrådet ønsker utvidelse av stillingene både for kirkeverge og sekretær, men det er i økonomiplanen ikke funnet plass til disse.

OPPVEKST

Det er tatt inn restfinansiering av utbyggingen av Vestgård skole samt nytt skolebygg for mellomtrinnet på Kirkelund.

Vestgård skole – tiltaket er å bygge sammen det nye administrasjonsbygget med Vestgård skole og ombygging inne i skolen.

Kirkelund skole – det er lagt inn 55 mill. kr som er den kostnadsberegningen som ble laget for to år siden. Det har vært prisstigning i denne perioden, men samtidig er ikke alle detaljer klart. Bla vurderes det i disse dager om eksisterende grunnmur kan benyttes til nytt bygg. I kostnadsanslaget var det tatt med ny grunnmur. I den videre prosjekteringen må det derfor sees på kostnadseffektive løsninger for å holde kostnadsrammen.

PLEIE- OG OMSORG

Det er lagt inn bygging av to omsorgsboliger i tilknytning til Sollia institusjon 4 og 5 (skjermet enhet). Planen er å ha egnede lokaler for å skjerme enkelte brukere som har behov for et eget tilrettelagt tilbud.

Utbygging av nye serviceleiligheter og fellesareal er vedtatt i budsjettet for 2019. Arbeidet er ennå ikke påbegynt og restfinansieringen må vurderes på nytt ved utarbeidelsen av budsjettet for 2020.

Det er lagt inn noe midler for videreføring av innføringsprosjektet med velferdsteknologi.

PLAN- LANDBRUK OG TEKNIKK

Nytt vanntårn er prosjektert og legges ut på anbud i 2019. Det er prosjektert til 34 mill. kr inklusive tilførselsledning til dagens vannledningsnett (vanntårn).

Ny reservannledning til Våler er kostnadsberegnet til 13 mill. kr. Denne er betinget av at Våler kommune vil tilknytte seg Indre Østfold for reservevann. Våre planer er godkjent av Mattilsynet.

Det er lagt inn opparbeidelse av Holstadåsen, nordre del i 2022.

Det er lagt inn en sum til utbedring av to tak på Sollia i slutten av perioden

Det er lagt inn noe midler til å begynne på rehabilitering av gym/svømmehall på Kirkelund skole. Tiltaket er ikke utredet og må vurderes nærmere når dette er gjort.

ENDELIG BUDSJETTOVERSIKT

HOVEDOVERSIKT DRIFT - FASTE PRISER

	2019	2020	2021	2022	2023
INNT OG UTG PR HKAP					
A. DRIFTSUTGIFTER					
1.1 Sentraladministrasjon	28 295	28 055	28 055	28 295	28 295
1.2 Innbyggerservice	17 732	17 532	17 532	17 532	17 532
	123	123	122	122	
1,3 Oppvekst	430	170	470	270	122 270
1.4 Pleie- og omsorg	77 738	84 448	84 448	84 448	84 448
1.5 Plan, landbruk og teknikk	40 677	40 327	40 127	39 852	39 852
1.99 Budsjettreserve	3 288	3 288	3 288	3 288	3 288
	291	296	295	295	
SUM A DRIFTUTGIFTER 1.1 - 1.4	160	820	920	685	295 685
B. DRIFTSINNEKTER					
1.1 Sentraladministrasjon	-2 222	-2 222	-2 222	-2 222	-2 222
1,2 Innbyggerservice	-252	-252	-252	-252	-252
1.3 Oppvekst	-25 160	-25 160	-25 160	-25 160	-25 160
1.4 Pleie- og omsorg	-16 682	-20 762	-20 762	-20 762	-20 762
1.5 Plan, landbruk og teknikk	-21 813	-21 413	-21 413	-21 413	-21 413
1.5 Økt vannavgift pga investeringer	0	-695	-1 655	-2 284	-2 284
SUM B DRIFTSINNEKTER 1.1 -1.4	-66 129	-70 504	-71 464	-72 093	-72 093
	225	226	224	223	
C. NETTOUTGIFT 1.1 -1.4	031	316	456	592	223 592
D. SKATTER MV					
Skatt på inntekt og formue	-94 557	-93 590	-93 590	-93 590	-93 590
Eiendomsskatt	-8 582	-8 582	-12 000	-16 200	-19 800
	-103	-102	-105	-109	-113
SUM D. NETTO SKATTER MV	139	172	590	790	390
E. Tilskudd fra staten	-5 500	-3 950	-1 500	-1 300	-760
	-124	-126	-125	-125	-126
F. Rammetilskudd	036	240	970	980	000
G. SUM DR.INNT. 1.1 - 1.4 (Sum B)	-66 129	-70 504	-71 464	-72 093	-72 093
	-298	-302	-304	-309	-312
I. SUM DRIFTSINNT (D+E+F+G)	804	866	524	163	243
	291	296	295	295	
J. SUM DRIFTSUTGIFTER (Sum A)	160	820	920	685	295 685
K. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 644	-6 046	-8 604	-13 478	-16 558
L. Netto renteutgifter	181	-1 125	-1 305	-1 445	-1 645
M. Netto gjeldsavdrag	7 413	8 140	8 140	8 140	8 140
Renter nye lån	0	944	2 261	2 760	2 846
Avdrag nye lån	0	944	2 289	2 968	3 245
N. NETTO DRIFTSRESULTAT	-50	2 857	2 780	-1 055	-3 972
BRUKT SLIK:					
P. Overført kapitalbudsjett	1 139	1 139	1 139	1 139	1 139
Avsetninger til fond	0	0	0	2 175	5 091
Bruk av fond	-1 089	-1 725	-1 658	0	0
Q. UDISP/UIINDEKKET DRIFTSRES	0	2 271	2 261	2 259	2 258
Effektivisering (- er reduksjon)		-2 270	-2 262	-2 259	-2 258
BALANSE ØKONOMIPLAN	0	0	0	0	0

Oversikten viser at det er balanse i driften med de drifts- og investeringstiltak som er lagt inn. Det påpekes at det er lagt inn en generell effektiviseringsgevinst på 1% som må synliggjøres i budsjettbehandlingen for 2020. Økonomiplanen bygger på mange forutsetninger som må vurderes på nytt ved hver rullering for å se om de fortsatt holder.

HOVEDOVERSIKT KAPITAL - FASTE PRISER

INNT OG UTG PR HKAP	2020	2021	2022	2023
A. INVESTERINGSUTGIFTER				
1 Sentraladministrasjonen	0	3 000	2 000	0
2 Innbyggjerservice	6 000	6 000	4 000	6 000
3 Oppvekst	43 300	15 000	0	0
4 Pleie- og omsorg	4 600	100	100	100
5 Plan, landbruk og teknikk	34 000	13 000	10 000	3 900
9 Etableringslån	0	0	0	0
SUM A INVEST UTG 0.1 - 0.4	87 900	37 100	16 100	10 000
B. Utlån, aksjekjøp mv				
C. Diverse utg	0	0	0	0
D. Avsetninger	0	0	0	0
E. SUM FINANSIERINGSBEHOV	87 900	37 100	16 100	10 000
FINANSIERING:				
Fremmedkapital	0	0	0	0
F. Bruk av lån	75 500	32 100	11 100	0
G. Salgsinntekt	0	0	0	0
H. Tilskudd, refusjoner vedr inv Egenkapital	2 400	0	0	0
I. Salg av fast eiendom mv				
J. Mottatte avdrag, aksjesalg mv				
K. Bruk av avsetninger/tilskudd	10 000	5 000	5 000	10 000
M. Bidrag fra driftsbudsjett	0	0	0	0
SUM FINANSIERING	87 900	37 100	16 100	10 000
UDISP/UIINDEKKET	0	0	0	0

Lån finansieres i all hovedsak med låneopptak med totalt 118,7 mill. kr.

DISPOSISJONSFOND

Disposisjonsfond til investeringer er på 19,2 mill. kr. ved utgangen av 2018. I 2019 er det bevilget bruk av fondet med 11,4 mill. kr og avsetning av mindreforbruk 6,2 mill. kr. Dvs at fondet ved utgangen av 2019 vil være på 13,9 mill. kr. Dette er i nedre grense av hva fondet bør være på. Kommunen har også 1 års amortisering av premieavviket i pensjon og det kan medføre at det blir større svingninger i utgiftene som det er da behov for å ha en fondsreserve.

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Kjell Ove Liborg		19/415

Økonomiplan med handlingsprogram for perioden 2020 - 2023

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
19/090	Formannskap	PS	11.06.2019
19/055	Kommunestyret	PS	18.06.2019

Forslag til vedtak:

Vedliggende forslag til økonomiplan med handlingsprogram for perioden 2020 – 2023 vedtas.

Saksopplysninger:

Arbeidet med økonomiplan og handlingsprogram for perioden 2020 – 2023 har vært en omfattende prosess og mye arbeid. Alle steiner er snudd for å finne plass til nye tiltak. På tross av at det ikke er plass til mange nye tiltak vil rådmannen peke på at Skiptvet kommune har gode tjenester på alle områder og at det er potensiale for å gjøre interne omrokkinger for å møte endringer i perioden. Det vises til vedlagte økonomiplan for detaljer. Dokumentet ettersendes da det ikke er ferdig skrevet på utsendelsestidspunktet.

Hovedtrekkene i økonomiplanen er å videreføre dagens drift på samme nivå med noen mindre endringer. Virksomhetene har flere ønsker om videreutvikling av tjenestene som det ikke er funnet plass til, bortsett fra nødvendige tiltak som det må finnes en løsning for, bla. brukere med behov for tilpassede tiltak. Det planlegges for investeringer på 119 millioner kr i økonomiplanperioden og som vil øke utgiftene til renter og avdrag betydelig. Investeringene dekkes med låneopptak og dette er like mye som kommunen har i lånegjeld per i dag.

Kommunens inntektsside er oppjustert så langt man ser at det er mulig. Dette gjelder utbytte fra Østfold Energi, konsesjonskraftinntekter, renteinntekter fra bankinnskudd og eiendomsskatt fra Vamma kraftverk. Det siste er et anslag ut fra forventet økning etter at nytt kraftverk på Skiptvetsiden er tatt i bruk i 2019. Det er betydelig usikkerhet knyttet til disse anslagene og LVK v/sekretariatet Lund og Co, er engasjert for å kvalitetssikre tallene.

Økonomiplanmodellen bygger på vedtatt budsjett for inneværende år. Dette endres ut fra tre forhold, konsekvensjustert budsjett, nye driftstiltak og nye investeringstiltak. Konsekvensjustert budsett er endringer som er vedtatt etter at budsjettet er vedtatt eller forhold som man må finne løsning for og som ikke var kjent på tidspunktet for budsjettvedtaket. Dette gjelder også forhold som ikke har helårsvirkning i årets budsjett eller som bare skal være med i 2019 budsjettet. Nye driftstiltak er behov og ønsker som fremmes fra virksomhetene. Nye investeringstiltak er investeringer som ikke er fullfinansiert i inneværende års budsjett eller nye tiltak.

Konsekvensjustert budsjett:

- * Deltagelse i Smart Innovation Norway AS, i 2 år
  - * Individrettede tiltak både i Oppvekst og Pleie- og omsorg
  - * Omstrukturering familiens hus
  - * Ytterligere kostnadsreduksjon Helsehuset i Askim i tråd med intensjonsavtalen
  - * Lokalene på Toppen er frigjort og medfører bortfall av husleieinntekter

Nye driftstiltak:

Virksomhetene har ønske om flere nye driftstiltak. Generelt er det plass til svært få nye tiltak i perioden. Virksomhet Oppvekst ber om flere nye tiltak, både i form av nye stillinger og IKT som det ikke har vært mulig å finne plass til. Av nye tiltak nevnes:

- * Tilskudd til innovasjonsprosjekter i forbindelse med at kommunen er med i Smart Innovation Norway AS.
- * Utgiftene til krisesenter, Avlastningshjemmet, Mortenstua og PPT er redusert i tråd med intensjonsavtalen.
- * Utgiftene til barnevern er redusert i tråd med tidligere økonomiplaner og at kommunens kostnadsnivå ligger godt over landsgjennomsnittet.
- * Reduksjon av ytterligere 2 vaktmesterstillinger i perioden
- * Ny stilling innen landbruk og miljø.

Investeringer:

Her nevnes de investeringer det er funnet plass til i økonomiplanen. Investeringer som er gjennomført er irreversible i den forstand at det vil påløpe utgifter til renter og avdrag. Det er derfor viktig at det er de investeringene som må gjennomføres som er prioritert først.

- * Investeringer i torget og nytt bibliotek/kulturlokaler. Disse finansieres med salg av tomtegrunn.
- * Vestgård skole. Restfinansiering til sammenkobling mellom gammelt og nytt bygg samt ombygging inne i gammelt bygg.
- * Ny flatskole Kirkelund fordelt på årene 2020 og 2021.
- * 2 leiligheter for demente med behov for skjerming på Sollia
- * Velferdsteknologi, videreføre utbyggingen
- * Nytt vanntårn på Fjellshagen og forbindelsesledning
- * Ny reservevannledning mot Våler kommune
- * Opparbeidelse av nytt boligområde Hostadåsen nord i 2022.
- * I slutten av perioden begynne å grave ny vannledning mot Askim
- * Utskifting av gamle tak på Sollia
- * Påbegynne renovering av gym-/svømmehall Kirkelund

Disse investeringene vil øke låneopptakene med 119 mill. kr i perioden. Det er i denne økonomiplanen ikke funnet midler til å starte arbeidene med gang- og sykkelvei og dette må sees nærmere på ved rullering. Arbeidene med regulering av gang- og sykkelvei har imidlertid startet i 2019.

Vurdering:

Rådmannens vurdering av forslaget er at det er et ekspansivt forslag med en betydelige risiko. Alle inntekter er økt så mye som mulig og det hefter usikkerhet ved noen av disse (bl.a. eiendomsskatten). Driftsnivået er holdt uendret, men kommunen har fått flere nye ressurskrevende brukere både i Oppvekst og Pleie- og omsorg som er hensyntatt, men det er ikke lagt inn reserver for å møte ytterligere utforutsette tiltak. I motsetning til tidligere år er det mindre reserver i budsjettet enn det har vært tidligere. Det er i stedet lagt inn en generell effektivisering med 1% av nto. driftsbudsjett for å balansere budsjettforslaget.

En annen usikkerhetsfaktor er salg av sykehjemsplasser. For tiden selges de fleste plassene til kommuner i Indre Østfold. Når disse slår seg sammen til en kommune fra 2020 vil de søke å dekke behovet innen egen kommune og inntektene fra salg burde i økonomiplanen vært redusert. På sikt vil også Skiptvet kommune få behov for å disponere flere av disse plassene til eget bruk.

På tross av disse usikkerhetsmomentene mener rådmannen at det er riktig å fremme forslaget til økonomiplan. Spesielt investeringene på vann som er pålagt og utbyggingen av Kirkelund skole.

Det er ikke funnet plass mange av ønskene fra virksomhetene selv om det stort sett alltid vil være behov for å justere på tjenestene både mht kapasitet og innhold som skyldes endringer av sentrale føringer og nye krav til kvalitet.

Formannskap - 19/090

fs - behandling:

Enstemmig som innstillingen.

fs - vedtak:

Vedliggende forslag til økonomiplan med handlingsprogram for perioden 2020 – 2023 vedtas.

Kommunestyret - 19/055

ks - behandling:

Anne Grethe Larsen foreslo:

Stillingen til bygdebokforfatter må tas inn i budsjettarbeidet for 2020.

Innstillingen med tilleggsforslaget fra Anne Grethe Larsen ble enstemmig vedtatt.

ks - vedtak:

Vedliggende forslag til økonomiplan med handlingsprogram for perioden 2020 – 2023 vedtas med følgende tillegg:

Stillingen til bygdebokforfatter må tas inn i budsjettarbeidet for 2020.

